

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Białystok, dnia 31 grudnia 2018 r.

Poz. 5462

UCHWAŁA NR III/20/18 RADY GMINY BIAŁOWIEŻA

z dnia 20 grudnia 2018 r.

w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019 - 2024”.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 994 i art.6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2024” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Białowieża.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego, z mocą obowiązywania od dnia 1 stycznia 2018 roku.

Przewodniczący Rady Gminy

Włodzimierz Wołkowycki

Załącznik do uchwały Nr III/20/18

Rady Gminy Białowieża

z dnia 20 grudnia 2018 r.

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
na lata 2019–2024**

*Opracowanie:
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białowieży*

Białowieża, listopad 2018

Spis treści	2
I. WSTĘP	3
II. DEFINICJA, RODZAJE I FAZY PRZEMOCY	4
III. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY BIAŁOWIEŻA	5
IV. ZAŁOŻENIA SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE BIAŁOWIEŻA	9
V. PODSTAWA PRAWNA	9
VI. ADRESACI PROGRAMU	9
VII. ZASOBY GMINY BIAŁOWIEŻA W ZAKRESIE REALIZACJI PROGRAMU	10
VIII. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI PROGRAMU	10
IX. CELE PROGRAMU	10
CEL STRATEGICZNY	10
CELE OPERACYJNE	11
X. STRATEGIA I METODY DZIAŁANIA	11
CEL OPERACYJNY I - Edukacja społeczna i promocja działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy	11
CEL OPERACYJNY II - Udzielanie kompleksowej pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemem przemocy	12
CEL OPERACYJNY III - Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec sprawców przemocy	12
CEL OPERACYJNY IV - Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy	12
XI. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ	13
XII. FINANSOWANIE PROGRAMU	13
XIII. ZAKOŃCZENIE	13

I. WSTĘP

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu każdego człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. To właśnie w niej tworzą się określone normy regulujące zachowania jej członków, a także role i pozycje wytwarzające wzajemne wymagania i oczekiwania. Członkowie rodziny, a w szczególności rodzice i dzieci, oczekują od siebie wzajemnej miłości, jest im ona potrzebna do kształtowania zdrowej psychicznie zintegrowanej osobowości. Klimat rodzinny, w której jednostka wzrasta, postawy jakie preferują rodzice w stosunku do dzieci, rodziców i samych siebie, a także sposób w jaki pełnią swe role, stają się zasadniczymi wzorcami, które jednostka przyswaja lub odrzuca. Wpływ, jaki wywierają rodzice na swoje dziecko, jest więc bardzo silny i trwały. W większości są to relacje zdrowe, niosące za sobą wiele pozytywnych wartości.

Tak więc rodzina, dom rodzinny w powszechnym mniemaniu to bezpieczny azyl, gwarantujący bezpieczeństwo jej członków. Jednak dla niektórych osób dom rodzinny może być źródłem negatywnych, traumatycznych doświadczeń i przeżyć, źródłem przemocy.

Przemoc w rodzinie jest obecna we wszystkich społeczeństwach bez względu na stopień ich rozwoju gospodarczego czy kulturalnego. Jest to problem powszechny, który dotykać może ludzi bez względu na ich wiek, status społeczny i materialny, poziom wykształcenia, wykonywany zawód itp. Ofiary przemocy domowej doświadczają lęku, bezsilności, przygnębienia i rozpacz. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Bez wątplenia należy zakwalifikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Rodzina stanowi taki system wewnętrznych relacji i powiązań, w którym wszyscy członkowie wzajemnie na siebie oddziałują, pozostając w dynamicznej równowadze. Każda zmiana ma wpływ na ten system i może prowadzić do zaburzenia równowagi. Przemoc w rodzinie zaburza funkcjonowanie tego systemu, naruszając podstawowe prawa człowieka, niszcząc poczucie godności, szacunku i zaufania. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodziny wymaga podejmowania interdyscyplinarnych oddziaływań nie tylko w stosunku do osób doświadczających przemocy w rodzinie, ale i do osób stosujących przemoc. Problem przemocy w rodzinie dotyczy osób różnej płci i wieku, pochodzących ze wszystkich warstw społecznych. Ofiarami przemocy są najczęściej kobiety oraz osoby zależne: dzieci, osoby okresowo lub trwale niepełnosprawne ze względu na starość czy chorobę. Przemoc niszczy siłę woli ofiary, powoduje, że żyje ona w ciągłym strachu i poczuciu ubezwłasnowolnienia.

Jak widać problematyka przemocy jest zjawiskiem złożonym, wieloczynnikowym. Aby skutecznie jej przeciwdziałać, a tym samym pomagać rodzinom, potrzebne jest interdyscyplinarne spojrzenie na rodzinę, jej członków i ich sytuację, potrzeby i zachowania. Prawo karne od dawna nastawione było na ściganie przestępstw związanych z przemocą w rodzinie. Niezbędna okazała się jednak zmiana, która zapewniłaby nie tylko ściganie sprawców, lecz także ochronę ofiar przemocy.

Aby skutecznie przeciwdziałać przemocy w rodzinie, należy nieustannie zwiększać świadomość społeczną, dotyczącą samego zjawiska, ze szczególnym uwzględnieniem osób zajmujących się niesieniem wsparcia i ochrony ofiarom. Żadna instytucja działająca samodzielnie nie jest w stanie rozwiązać tego bardzo złożonego problemu. Aby dotrzeć do istoty i skutecznie zapobiegać przemocy w rodzinie, potrzebne są skoordynowane działania właściwych instytucji, które koncentrują się na potrzebach i prawach ofiar.

II. DEFINICJA, RODZAJE I FAZY PRZEMOCY

Podstawowym dokumentem regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest ustawa z dnia 29 listopada 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która pojęcie przemocy definiuje jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działania naruszające prawo lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym. Definicja przemocy zawiera cztery podstawowe kryteria, na podstawie których, najczęściej rozpoznaje się przemoc w rodzinie są to:

Intencjonalność - jest zamierzonym działaniem ukierunkowanym na ofiarę i ma na celu kontrolowanie jej i podporządkowanie; zmierza do osiągnięcia jakiegoś celu,

Dysproporcja sił – brak równowagi sił w rodzinie – jedna osoba jest zdecydowanie silniejsza od pozostałych osób i mając tego świadomość wykorzystuje swoją przewagę;

Naruszanie godności i praw – osoba stosująca przemoc narusza godność innych osób, poprzez np. poniżanie, wyśmiewanie, ośmieszanie,

Powodowanie cierpienia i szkód – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Wyróżnia się następujące rodzaje przemocy:

Przemoc fizyczna – każde agresywne zachowanie skierowane przeciwko ciału ofiary, mogące prowadzić do bólu oraz fizycznych obrażeń (m.in. popychanie, obezwładnienia, szarpanie, policzkowanie, uderzenie pięścią, kopanie, duszenie, rzucanie przedmiotami, użycie broni).

Przemoc psychiczna – agresywne zachowania które mają na ogół charakter poniżający lub budzący poczucie zagrożenia i wywołują emocjonalny ból i cierpienie (m.in. wyśmiewanie, wyzywanie, krytyka, groźby, kontrolowanie i ograniczenie kontaktu z innymi osobami).

Przemoc ekonomiczna – uniemożliwianie dostępu do rodzinnych dostępow finansowych, okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli współmałżonka (m. in. Odbieranie zarabianych pieniędzy, niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny, uniemożliwianie podjęcia pracy).

Przemoc seksualna -wymuszanie pożycia seksualnego lub nie akceptowanych i niechcianych praktyk seksualnych. Przemoc seksualna jest często przez ofiary molestowania ukrywana, co w znacznym stopniu utrudnia im udzielanie pomocy.

Zaniedbania -ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Rodzaje przemocy: fizyczna, psychiczna, ekonomiczna i seksualna mogą się przenikać, ale każda może też występować osobno. Osoby dotknięte przemocą w rodzinie często doświadczają kilku jej form jednocześnie, przemoc w rodzinie najczęściej nie jest jednorazowym zdarzeniem. Zazwyczaj, jeżeli ktoś raz zastosował przemoc wobec bliskich osób, może zastosować ją po raz kolejny. Osoby zajmujące się zawodowo przemocą w rodzinie obserwują, że przemoc powtarza się w charakterystycznym schemacie zwanym cyklem przemocy.

Przemoc w rodzinie nie jest czynem jednorazowym. Bardzo często ma długą, kilkunastoletnią historię i powtarza się według określonych prawidłowości. W przemocy można zaobserwować trzy fazy:

faza narastającego napięcia - wyczuwalny wzrost napięcia, narastają sytuacje konfliktowe. Przyczyną mogą być błahostki, drobne nieporozumienia powodujące dalszy wzrost napięcia. Zaczyna pojawiać się

agresja;

faza ostrej przemocy – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonywać strasznych czynów nie patrząc na krzywdę innych. Często w tej fazie ofiary proszą o pomoc, głównie w postaci interwencji policji;

faza miodowego miesiąca – to czas skruchy i okazania ofierze miłości. Sprawca próbuje załagodzić sytuację, przeprasza, obiecuje poprawę, staje się uczynny, miły, robi prezenty. W tej fazie ofiary, które były gotowe uciec zostają. Sprawca długo nie jest w stanie trwać w tej fazie i roli, i wszystko zaczyna się powtarzać.

III. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY BIAŁOWIEŻA

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Białowieża ma charakter długofalowy. Działania Programu obejmują lata 2019–2024. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom. W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań dokonano analizy problemów społecznych w gminie ze szczególnym uwzględnieniem problemu przemocy.

Gmina Białowieża położona jest we wschodniej części województwa podlaskiego, w powiecie hajnowskim, w odległości 80 km od stolicy województwa Białegostoku. Jest jedną z 9 gmin powiatu hajnowskiego. Od wschodu granica gminy wyznaczona jest przez granicę państwową polsko-białoruską. Na północy graniczy z gminą Narewka, od zachodu z gminą Hajnówka.

Gmina Białowieża obejmuje 8 sołectw w tym 9 miejscowości (Białowieża, Budy, Podolany, Czerlonka, Grudki, Pogorzelce, Teremiski, Zwierzyniec, Podcerkwy). Największą jest miejscowość Białowieża.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Gminę Białowieża zamieszkiwało 2 125 mieszkańców. Tabela 1 przedstawia strukturę mieszkańców z podziałem na wiek i płeć z okresu trzech minionych lat. Najliczniejszą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym. Liczbę osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Hajnówce obrazuje tabela 2.

Tabela 1: Struktura mieszkańców Gminy Białowieża w wybranych latach

Rok	Ogółem	Wiek: 0-18 lat	Wiek: 19-60 lat	Wiek: pow. 60 lat	Kobiety	Mężczyźni
2015	2 186	268	1 344	574	1 115	1 071
2016	2 150	264	1 315	571	1 101	1 049
2017	2 125	259	1 294	572	1 090	1 035

Dane: Urząd Gminy Białowieża

Tabela 2: Stopa bezrobocia w Gminie Białowieża w wybranych latach

Rok	Ogółem	Bezrobotni długotrwale	Bezrobotni z prawem do zasiłku
2015	131	86	13
2016	100	74	7
2017	95	38	1

Dane: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Hajnówce

W okresie od 1 stycznia 2017 do 31 grudnia 2017 roku założono 11 Niebieskich Kart.

Z informacji Zespołu Interdyscyplinarnego w Białowieży wynika, iż na terenie gminy od roku 2016 do 2017 roku zostało założonych w wyniku interwencji w sumie 18 „Niebieskich Kart”, gdzie sprawcą przemocy w większości przypadków była osoba uzależniona od alkoholu.

Tabela 3 przedstawia dane dotyczące liczby rodzin oraz liczby wszczętych i zakończonych procedur "Niebieskiej Karty", natomiast tabela 4 przedstawia dane dotyczące postępowań prowadzonych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2017 roku otrzymała 6 zgłoszeń dotyczących osób nadużywających alkoholu. Tylko 1 osoba zadeklarowała podjęcie dobrowolnego leczenia odwykowego. W 5 przypadkach wystąpiono do sądu z wnioskiem o skierowanie na przymusowe leczenie odwykowe.

Do Zespołu Interdyscyplinarnego w ubiegłym roku wpłynęło ogółem 11 Niebieskich Kart. Przemoc odnotowano w 2 rodzinach. W związku z brakiem zasadności podejmowania działań oraz w wyniku ustania przemocy w rodzinie zamknięto 8 postępowań. Osobami dotkniętymi przemocą były trzy kobiety i jeden mężczyzna.

Tabela 3: Niebieskie Karty

Rok	Liczba rodzin	Liczba założonych NK	Zakończono procedurę
2016	6	7	3
2017	7	11	2

Dane: Zespół Interdyscyplinarny w Białowieży

Tabela 4: Dane dotyczące postępowań prowadzonych przez GKRPA

Liczba:	2015	2016	2017
wniosków, które wpłynęły do GKRPA	8	8	6
Skierowań na przymusowe leczenie	1	3	5

Dane: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białowieży

W roku 2017 z systemu pomocy społecznej skorzystało 9,08 % całej liczby mieszkańców gminy.

Liczba ta obejmuje również członków rodzin osób, którym decyzją administracyjną przyznano wsparcie. Formy pomocy przedstawia tabela nr 6.

Tabela 6: Korzystający z pomocy i jej formy

	2015		2016		2017	
	Liczba rodzin	Osoby w rodzinach	Liczba rodzin	Osoby w rodzinach	Liczba rodzin	Osoby w rodzinach
Osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej we wszystkich formach	142	230	145	209	131	193
Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej w formie finansowej	136	215	140	192	126	174
Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej w formie niefinansowej	21	64	20	61	18	50
Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej w formie pracy socjalnej i specjalistycznego poradnictwa	15	15	6	6	123	178
Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej wyłącznie w formie pracy socjalnej	2	2	1	1	2	4

Dane: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białowieży

W Gminie Białowieża funkcjonuje Zespół Szkolno – Przedszkolny. Edukacja w zespole odbywa się na szczeblu przedszkolnym, szkoły podstawowej i gimnazjum, które zgodnie z podpisaną nowelizacją ustawy o systemie oświaty wkrótce zniknie. W placówce zanotowano pojedyncze akty przemocy fizycznej i psychicznej. Poniższa tabela przedstawia ilościowy podział dzieci w poszczególnych placówkach.

Tabela 7: Liczba dzieci w szkołach

Rok szkolny	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Placówki	Liczba dzieci	Liczba dzieci	Liczba dzieci
Przedszkola	34	42	40
Szkoły Podstawowe	91	86	93
Gimnazja	50	40	25

Dane : Zespół Szkolno-Przedszkolny w Białowieży

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie, w szkole, ale nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania. Tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie i zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom. Należy zwrócić uwagę, że prowadzone dotychczas działania informacyjne spowodowały zmianę świadomości społecznej, w efekcie zaś większą gotowość ofiar przemocy do ujawniania takich spraw.

IV. ZAŁOŻENIA SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE BIAŁOWIEŻA

1. Najważniejsze jest bezpieczeństwo osoby doznającej przemocy.
2. Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy.
3. Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka.
4. Nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej.
5. Podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy.
6. Osoba doznająca przemocy w rodzinie cierpi na skutek wielokrotnego urazu.
7. **Zrozumiałe i dopuszczalne są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach, bowiem jest to jeden z objawów doznania urazu.**

REALIZACJA CELÓW PROGRAMU ZAKŁADA:

- Zmiana postaw i uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,
- Promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy,
- Edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie,
- Działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

V. PODSTAWA PRAWNA

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390).
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r., poz. 1508).
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r., poz. 2137).

PROGRAM JEST SPÓJNY Z PROGRAMAMI:

1. Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
2. Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Białowieża.
3. Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

VI. ADRESACI PROGRAMU

1. Osoby doznające przemocy w rodzinie (dzieci, współmałżonkowie, partnerzy, osoby starsze, niepełnosprawne).
2. Osoby stosujące przemoc w rodzinie.
3. Przedstawiciele instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy.
4. Społeczność lokalna – mieszkańcy Gminy Białowieża.

VII. ZASOBY GMINY BIAŁOWIEŻA W ZAKRESIE REALIZACJI PROGRAMU

1. Zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin.
2. Zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:
 - Urząd Gminy w Białowieży,
 - Ośrodek Pomocy Społecznej,
 - Komenda Powiatowa Policji,
 - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - Zespół Szkolno - Przedszkolny W Białowieży,
 - Parafie,
 - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
 - Zakład Opieki Zdrowotnej, w tym GOZ w Białowieży, Poradnia Leczenia Uzależnień,
 - Prokuratura,
 - Sąd Rejonowy,
 - Organizacje pozarządowe,
 - Zespół Interdyscyplinarny,
 - Inne placówki i organizacje zainteresowane realizacją programu.

VIII. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie będzie realizowany na terenie gminy Białowieża. Wdrażanie programu rozpocznie się po jego uchwaleniu przez Radę Gminy Białowieża i będzie kontynuowane do 2024 roku. Zadania zaplanowane do realizacji w ramach programu będą wdrażane w formie ciągłej.

IX. CELE PROGRAMU

CEL STRATEGICZNY

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie.

CELE OPERACYJNE

1. Edukacja społeczna i promocja działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy.
2. Udzielanie kompleksowej pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemem przemocy.
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec sprawców przemocy.
4. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy.

X. STRATEGIA I METODY DZIAŁANIA

CEL OPERACYJNY I - Edukacja społeczna i promocja działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy.

REALIZACJA ZADAŃ:

1. Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów itp.) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności.
2. Dostarczenie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie.
3. Umieszczenie na tablicy ogłoszeń i na stronach internetowych Urzędu Gminy Białowieża i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej informacji na temat systemu pomocy i wsparcia dla osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej oraz informacji o działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.
4. Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki w zakresie agresji i przemocy, w szczególności poprzez organizowanie zajęć edukacyjno-profilaktycznych w ramach szkolnych programów wychowawczych i profilaktycznych.
5. Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego promujących zachowania nieagresywne.
6. Współuczestnictwo w kampaniach prowadzonych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Realizatorzy:

Zespół Interdyscyplinarny, Policja, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki służby zdrowia, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe.

TERMIN REALIZACJI: ciągły

CEL OPERACYJNY II - Udzielanie kompleksowej pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemem przemocy.**Realizacja zadań:**

1. Realizacja procedury "Niebieska Karta".
2. Zapewnienie pomocy terapeutycznej, prawnej, socjalnej i finansowej dla osób doznających przemocy i świadków przemocy ze szczególnym uwzględnieniem dzieci.
3. Propagowanie na terenie gminy działalności dotyczącej przeciwdziałania i powstrzymywania przemocy.
4. Nawiązanie współpracy z instytucjami i placówkami zapewniającymi schronienie osobom doznającym przemocy w rodzinie.
5. Upowszechnianie oferty pomocowej oraz informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy.

Realizatorzy:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, Policja, Sąd Rejonowy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, placówki służby zdrowia.

TERMIN REALIZACJI: ciągły

CEL OPERACYJNY III - Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec sprawców przemocy.**Realizacja zadań:**

1. Stosowanie procedury "Niebieskie Karty".
2. Rozpowszechnianie informacji na temat programów korekcyjno-edukacyjnych oraz podmiotów, które je realizują.
3. Motywowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych prowadzonych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce.
4. Podejmowanie innych działań mających na celu zatrzymanie zjawisko przemocy w rodzinach nim dotkniętych.

Realizatorzy:

Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, , Policja, organizacje pozarządowe.

TERMIN REALIZACJI: ciągły

CEL OPERACYJNY IV - Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy.**Realizacja zadań:**

1. Realizacja zadań Zespołu Interdyscyplinarnego.
2. Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie.
3. Rozwijanie współpracy podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy.
4. Koordynacja działań lokalnych podmiotów.
5. Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie poprzez udział w szkoleniach, doradztwie, seminariach, konferencjach.

Realizatorzy:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Sąd Rejonowy, Prokuratura, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, placówki służby zdrowia, organizacje pozarządowe.

TERMIN REALIZACJI: ciągły

XI. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitoring polegający na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych zadań w ramach Programu oraz na systematycznej ocenie i modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian będzie prowadzony przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Na bieżąco będzie sprawowany nadzór nad realizacją zadań i podejmowane będą niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w programie.

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białowieży do 30 kwietnia każdego roku przedłoży Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji programu.

XII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Białowieża na lata 2019-2024 finansowany będzie ze środków budżetu Gminy Białowieża, ustalanych corocznie w ramach budżetu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białowieży, ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białowieża pochodzących z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z dotacji celowych i środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł.

XIII. ZAKOŃCZENIE

Trudno jest jednoznacznie sprawdzić, jak często i kto jest ofiarą przemocy. Ofiary nie chcą rozmawiać na ten temat. Często problem zostaje w czterech ścianach w „zaczysku ogniska domowego”. Przemoc w rodzinie to zjawisko, które nigdy nie powinno mieć miejsca. Nikt nie ma prawa naruszać praw i dóbr osobistych człowieka, powodować cierpienia. Niestety przemoc w rodzinie występuje od zawsze i nigdy całkowicie nie zniknie. Nie oznacza to jednak, że nie należy podejmować działań mających na celu zmniejszenie jej skali. Wręcz przeciwnie. Trzeba każdego dnia podejmować wysiłek ukierunkowany na zapobieganie temu zjawisku i udzielać wsparcia tym, którym nie udało się tych przykrych doświadczeń

uniknąć. Opracowany Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Białowieża pozwoli na dążenie do osiągnięcia wytyczonych celów. Jego celem jest pobudzenie do aktywności instytucji i organizacji działających w obszarze pomocy społecznej oraz rozwoju społecznego Gminy Białowieża. Osiągnięcie zawartych w Programie celów umożliwi dobrą współpracę jednostek i podmiotów działających na rzecz osób i rodzin. Działania przedstawione w Programie mają charakter długofalowy i będą realizowane w następnych latach. Podczas realizacji Programu zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie mogą ulec zmianie w miarę potrzeb, sytuacji społecznej, warunków życia rodzin itp. Główną intencją Programu jest określenie działań, jakie gmina podejmuje w celu realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w szczególności poprzez promowanie oddziaływań profilaktycznych i wsparcia dla ofiar przemocy na każdym etapie ich powrotu do normalnego życia. Przemoc w rodzinie stanowi poważny problemem społecznym, wobec którego niezbędne jest tworzenie sieci wsparcia złożonej z osób profesjonalnie pomagających: pracowników socjalnych, pedagogów, psychologów, kuratorów, policjantów, lekarzy. Cele, działania i zadania Programu będą podlegały ewaluacji i odpowiadać na potrzeby mieszkańców Gminy Białowieża w zakresie przeciwdziałania przemocy.